

FOTO'S: PETER ROEK

Medio oktober is in Rotterdam de wereldzuiveltop. **Melkvet, methaan, markt en antibiotica**, zijn belangrijke thema's, vertelt Nico van Belzen.

IDF gaat voor de positieve feiten over zuivel

Nico van Belzen (55) is sinds 2012 directeur-generaal van de International Dairy Federation. De belangrijkste contacten van de IDF zijn met de FAO en de WHO.

DE publieke opinie over de schadelijkheid van methaan voor het milieu zal de International Dairy Federation (IDF) niet onmiddellijk veranderen. Zoiets kost tijd, weet directeur-generaal Nico van Belzen. Er aan sleutelen kan wel en dat doet de IDF door de meest recente kennis in beeld te brengen bij internationale beleidsmakers.

Duurzaamheid is een van de aandachtsvelden van de organisatie, die van 17 tot en met 21 oktober haar jaarcongres in de Rotterdamse Doelen houdt. Het congres, dat voor het eerst sinds 30 jaar weer in Nederland wordt belegd, is niet alleen bedoeld voor de zuivelindustrie, maar is ook voor melkveehouders interessant, stelt Van Belzen. Een breed scala aan thema's die ook hoort te raken, wordt in werkgroepen behandeld. Er zijn bij voorbeeld workshops over fokkerij, diervoeding, diergezondheid, maar ook over zaken die de markt betreffen, milieu en imago. Soms kost het veel tijd om ingesleten opvattingen te veranderen, weet Van Belzen.

"Kijk naar de opvattingen over melkvet. Decennia hebben we geleefd met de idee dat dit ongezond is. Er is soms bijna een hetze tegen melkvet gevoerd en dat zette de consumptie onder druk. De afkeer van melkvet voert terug op onderzoek uit de jaren vijftig van de vorige eeuw, onderzoek dat, naar nu blijkt, ongefundeerd was. Melkvet blijkt helemaal niet zo ongezond. Goed nieuws voor de zuivel, maar het kost tijd om nieuwe inzichten voor het voetlicht te krijgen. Soms moeten zelfs zuivelbedrijven eerst hun eigen verkopers nog overtuigen dat melkvetten heel gezond kunnen zijn, voordat ze hen op pad sturen."

U wilt er toch niet heen om te zeggen dat methaan eigenlijk ook onschadelijk is?

"Nee, maar het zit met de schadelijkheid van methaan wel genuanceerder dan je zou denken op grond van het bekende en geruchtmakende rapport

Livestock's long shadow uit 1996. Zeker in het geval van de melkveehouderij. In genoemd rapport werd gesteld dat de totale veehouderij goed is voor 18% van de totale broeikasgasproductie in de wereld. Dat maakte veel indruk. Genoemd cijfer is later door de FAO, de wereldvoedselorganisatie van de Verenigde Naties, bijgesteld naar 14,5%. De IDF is daarna qua detaillering nog een stapje verder gegaan en heeft het specifieke aandeel van de melkveehouderij uit laten zoeken. Wij komen dan uit op nog geen 3% van de totale emissie. Eerst was dat 2,9%, uit verder onderzoek is vast komen staan dat de uitstoot nog iets lager ligt en uitkomt op rond de 2,7%.

De IDF wil ook nog een kanttekening zetten bij de meetfactoren. De uitstoot van methaan wordt gemeten in CO₂-equivalenten. Dat is een manier om uitstoot van diverse gassen weer te geven, maar toch gaat die niet in alle opzichten op. Methaan heeft per molecuul wel een hogere impact op de opwarming dan CO₂, maar is anderzijds lang niet zo persistent. Methaan vervalt veel sneller. Methaan is te vergelijken met een bankrekening met een negatieve rente van ruim 8%, die snel minder waard wordt, terwijl de 'rente' van CO₂ bijna nul is."

Zeggen jullie hiermee ook dat we de methaan-uitstoot niet zo serieus hoeven te nemen?

"Nee. Zeker niet, al moeten we het niet erger voorstellen dan het is. Wij blijven ons inzetten voor vermindering van de uitstoot. Wij hebben bijvoorbeeld een richtlijn opgesteld voor de zuivel en melkveehouderij over hoe de uitstoot van broeikasgas te verminderen, vooral op de boerderij. Ook hebben we samen met de FAO een handleiding gemaakt voor *good dairy farming practices*."

De IDF is actief op een breed terrein voor de melkveehouderij en zuivel. Naast het (laten) ➔

doen van onderzoek en werken aan beeldvorming, zijn jullie ook actief in de lobby-sfeer.

“Dat klopt, maar het gaat dan niet om het gewone lobbywerk. Wij zijn actief op heel technisch niveau, bijvoorbeeld bij de FAO en de wereldgezondheidsraad (WHO). Een voorbeeld betreft de stikstofconversiefactor die gebruikt wordt bij de bepaling van het eiwitgehalte in voedingsmaterialen. Dat is een zeer technisch onderwerp, maar er kleven grote belangen aan. Om iets concreets te noemen: voor melk geldt een hogere stikstofconversiefactor dan voor soja. De soja-industrie wil heel graag naar één conversiefactor voor alles, een factor die hoger ligt dan nu geldt voor soja, maar lager dan die van melk. Dat zou sterk in hun voordeel zijn, maar melk prijstechnisch op achterstand plaatsen ten opzichte van wat nu geldt. Wij brengen dus wetenschappelijke tegenargumenten in. In dit geval bij de Codex Alimentarius.”

“Een ander thema is dat van de Antimicrobiële Resistentie (AMR). Op verzoek van de FAO organiseren we daar een speciale sessie over op de zuiveltop. Die AMR is iets dat de hele zuivel aangaat. Ook hier is de positie van de zuivel heel anders dan die van bijvoorbeeld de pluimveehouderij, maar bij overheden zie je te veel een benadering van: de hele veeteelt moet minder antibiotica gebruiken. Wij vinden het niet eerlijk om alles over één kam te scheuren. De melkveehouderij gebruikt al heel weinig en meestal ook anders, want lokaal in de uier. Dat leidt tot een lager risico op AMR dan systemische behandeling (in het hele dier). Als wij voor dezelfde opgave worden gesteld als de intensieve veehouderij, hebben wij uiteindelijk meer problemen. We willen echter wel onze best doen om het probleem van de AMR kleiner te maken.”

“De kerntaak voor de IDF is het stellen van standaards voor de zuivel, waar de organisatie in 1903 ook mee gestart is. Toen ging het vooral om het stellen van internationale standaards voor boter. Nu gaat het om allerlei standaards voor zuivelproducten. Bij voorbeeld babyvoeding. Op veel terreinen zijn wij de ‘standaard zettende’ organisatie. Overheden en internationale organisaties volgen ons vaak als het om zuivel gaat. Dat komt omdat de organisatie al zo lang bestaat, wereldwijd consensus kan vormen op basis van wetenschap en geldt als gezaghebbend.”

“De taken die wij vervolgens tot onze kern rekenen zijn: duurzaamheid, voedingswaarde, veiligheid en kwaliteit van melk en zuivelproducten.”

Ook opkomende zuivellanden als India en China zitten in de IDF. Neemt hun invloed toe?

‘We zijn actief op een heel technisch niveau’

“Hun invloed is vrij constant. Tot voor kort was India zelfs vertegenwoordigd in het bestuur van IDF. De melkveehouderij en zuivel worden in die landen belangrijk gevonden. Het is een zaak van nationaal belang.”

Landen die vertegenwoordigd zijn in de IDF hebben ook een soort stand op te houden, lijkt me. Van een land als China echter weet je nooit of de cijfers kloppen.

“Het is niet altijd even doorzichtig. Dat heb je ook op andere gebieden en in andere landen. Maar China is wel bezig zich te verbeteren. Als je lid bent van een organisatie als de IDF wil je dat ook.”

Bestaan er ook sancties als landen, of landenorganisaties niet transparant zijn of verkeerde informatie geven over de situatie in hun land?

“Nee, dat is niet aan ons. Wij kunnen geen sancties opleggen, maar willen partijen in de zuivel met elkaar samenwerken of zaken doen, dan moeten ze elkaar kunnen vertrouwen en zullen ze hun best doen om transparant te zijn.”

In een land als Nederland kijken ngo's, zoals Natuur en Milieu, Oxfam Novib, nogal eens kritisch aan tegen de melkveesector.

“Dat is wel heel veel geredeneerd vanuit de context van een dichtbevolkt land, denk ik. Je hebt er natuur, ik te maken met een hele reeks problemen, zoals die noge uitstoot van broeikasgassen, watervervuiling en te veel mineralen uitstoot. Je kunt zuivel ook zien als oplossing, want ze zorgt voor goede voeding voor veel mensen en dat op een zo duurzaam mogelijke manier. Ook qua landgebruik en biodiversiteit scoort de melkveehouderij goed. Het scoort relatief zeker beter dan de akkerbouwmatige teelten.”

Waarom word de Wereldzuiveltop eigenlijk in Nederland gehouden?

“Lidstaten van de IDF kunnen biedingen uitbrengen op de organisatie van de Wereldzuiveltop, net zoals dat gaat bij bijvoorbeeld de Olympische Spelen. Voor 2016 heeft Nederland die bieding gewonnen. De Nederlandse Zuivelorganisatie (NZO) organiseert de top, in overleg met het bestuur van de IDF. Wat Nederland interessant maakt om er de zuiveltop te houden is de unieke manier waarop in Nederland een dialoog bestaat tussen zuivel en andere belanghebbenden in de maatschappij. Er hoeft daarbij niet altijd met lof te worden gestrooid. Ook kritiek mag.”

Klaas van der Horst

REPORTAGE

DE MELKKOEIEN VAN MTS. MAES IN ALPHEN WORDEN SINDS MEI 2015 GEMOLKEN DOOR TWEE M2ERLIN-ROBOTS VAN FULLWOOD. JOOST MAES DEED GRONDIG VOORONDERZOEK.

Veel vertrouwen in melktechniek Fullwood-robots

Aan beide zijden van het voerpad staat een robotunit. Alle melkgevende dieren worden gehouden in twee groepen, pal achter de robots. Droge koeien en jongvee liggen achter in de stal.

Jaren geleden wist Joost Maes al dat hij ooit over wilde stappen op een automatisch melksysteem. Het melken van ruim honderd koeien in de 2x5-visgraat van Fullwood kostte simpelweg te veel tijd. Per melkbeurt was hij in zijn eentje al 2,5 uur kwijt. En dan moest het werk er omheen ook nog gebeuren. „Mijn vader en ik molken veel samen. Dat scheelde wel. Maar met het oog op de toekomst moest er wat veranderen. Hoewel mijn vader nu nog meehelpt, is dit op den duur een eenmansbedrijf. Dan wil ik flexibel zijn, zonder iedere dag twee arbeidspieken te hebben.”

Joost Maes prijst de Streampulse-techniek van de M2erlin-robots. Uiers worden daardoor volledig leeg gemolken.

BLIJ MET ELEKTRISCHE ARM

Maes ging bepaald niet over één nacht ijs voordat hij in december 2014 uiteindelijk de keuze maakte voor twee M2erlin-robots van Fullwood.

In het uiteindelijke keuzeproces gaf zijn boerengevoel uiteindelijk de doorslag. „Het was absoluut geen geldkwestie. Ik heb mijn gevoel laten spreken.” De vernieuwde melktechniek, ervaringen van collega-boeren en de service van het nabijgelegen dealerbedrijf Nooren in Gilze waren voor Maes belangrijke argumenten voor de M2erlin-robots te kiezen. De melkveehouder

Elektrische arm maakt melksysteem energiezuinig.

PROFIEL

**NAAM: Joost Maes (33).
PLAATS: Alphen (N-B).
BEDRIJF: In maatschap met zijn ouders Wim en Maria houdt Joost Maes 125 melk- en kalfkoeien op 46 hectare (33 hectare eigendom).**

is blij met de elektrisch aangedreven robotarm. Die maakt het melksysteem energiezuinig. Hij prijst de grensverleggende Streampulse-techniek. „Uiers worden daardoor volledig leeg gemolken en deze manier van melken spreekt me enorm aan.” Op Fullwood.nl wordt deze techniek in een filmpje uitgelegd.

500 LITER PER KOE EXTRA

De twee robots bij Maes zijn geplaatst in de bestaande ligboxenstal uit 1989. Die stal werd verlengd in 2008. Aan beide zijden van de 2+2 stal staat een melkunit. Ze draaien sinds mei 2015 en werken volgens Maes naar tevredenheid. Boer en koeien moesten wennen aan de nieuwe manier van melken, maar dat gaat nu goed. Melkveehouder Maes heeft veel vertrouwen in de melktechniek van de M2erlin robots. Sinds Maes met de robots werkt, is de productie gestegen. Op jaarbasis geven de koeien 500 liter extra. De jaarproductie bedraagt nu 10.500 liter, met 4,35% vet en 3,45% eiwit. Het aantal dagelijkse melkbeurten schommelt tussen 2,6 en 2,9.

Zuiveltop

De wereldzuiveltop 2016 vindt plaats van 16 tot en met 21 oktober in de Doelen in Rotterdam.

Het werkprogramma begint maandagochtend en is gevuld met diverse bijeenkomsten over uiteenlopende thema's; van diergezondheid, melkwinning, duurzaamheid en milieu tot markt en imago. De groten-deels uit het buitenland komende bezoekers kunnen via werkbezoeken ook kennis maken met de Nederlandse melkveesector en zuivelindustrie.